

**Rådet for de grundlæggende
Erhvervsrettede Uddannelser**

Undervisningsminister Merete Riisager
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
(Sendt pr. e-mail til: minister@uvm.dk)

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelsers (REUs) udtalelse vedr. styrkelse af søgningen til erhvervsuddannelserne

Kære Merete Riisager

Tak for dit besøg med REU den 16. marts 2018, som rådet både fandt både meget positivt, interessant og udbytterigt.

I forlængelse heraf har REU besluttet at samle hovedpunkterne i rådets drøftelse med dig og fra rådets efterfølgende temadrøftelse om udskolingens rolle i forhold til søgningen til erhvervsuddannelserne.

Udgangspunktet er, at erhvervsuddannelserne er vekseluddannelser, hvor alle interessenter har et ansvar for at sikre, at systemet fungerer, så der uddannes de dygtige faglærte, som efterspørges på arbejdsmarkedet i Danmark, og som i sidste ende er en vigtig forudsætning for det danske velfærdssamfund. Et system der sikrer, at uddannelserne hele tiden justeres i forhold til arbejdsmarkedets behov, og at de unge og voksne uddannes til beskæftigelse.

Derfor er det også meget glædeligt, at der efter dit besøg er offentliggjort nye søgetal til erhvervsuddannelserne, der viser, at udviklingen i forhold til de helt unge i år er gået i en lille men positiv retning. Men det ændrer ikke på, at der er stadig behov for fokuserede justeringer for at understøtte den positive udvikling.

REU skal på den baggrund pege på følgende hovedpunkter, som kom til udtryk i rådets drøftelser, jf. ovenfor:

1. Udskolingen

REU lægger stor vægt på udskolingens rolle i forhold til søgningen til erhvervsuddannelserne, og det er rådets vurdering, at de mange muligheder inden for erhvervsuddannelserne ikke er tydelige nok.

Rådet mener, at der er mange gode initiativer i gang vedrørende samarbejder om udskolingen i folkeskolen, herunder brobygningsforløb, erhvervspraktik og Åben Skole. Meget er i gang i mange kommuner, regioner og på mange skoler, men rådet finder det vigtigt, at den viden og erfaring, som allerede er

**Rådet for de Grundlæggende
Erhvervsrettede Uddannelser (REU)**

Rådssekretær
Per Pagh Aarestrup
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Tlf 33927332
Fax 3392 7784
e-mail: reu@uvm.dk

14. maj 2018

ude omkring, deles og aktiveres. Derfor er REUs forslag også, at der fokuseres på systematisk opsamling og formidling af erfaringerne med henblik på fælles videndeling om indsatser, der virker.

1.1. Fokus på erhvervsuddannelserne

REU finder det bekymrende, at folkeskolen ikke i tilstrækkelig grad forbereder eleverne til erhvervsuddannelserne. Det fremgår alt for tydeligt af, at kun 19,4 pct. af eleverne i 9. og 10. klasse har valgt en erhvervsuddannelse som førsteprioritet og understreges yderligere, når Danmark Evalueringsinstitut i en undersøgelse fra 2015 peger på, at 60 pct. af folkeskolelærerne har givet udtryk, at deres undervisning i høj grad forbereder eleverne til at starte på en almengymnasial ungdomsuddannelse, mens tallet kun er 14 pct. for erhvervsuddannelserne. Samtidig udtrykker 43 pct. af lærerne, at de har et stort kendskab til det almene gymnasium, mens kun 7 pct. har et stort kendskab til erhvervsuddannelserne.

Der bør derfor være langt større fokus på anvendelsesorienteret eller praksisorienteret undervisning – særligt væsentligt i de ældste klasser, men også gerne fra en tidlig alder og eventuelt helt ned til 0. klasse. For at understøtte dette fokus kunne det f.eks. overvejes at gøre faget ”Håndværk og design” til obligatorisk fag i udskolingen – eventuelt som prøviefag på samme måde, som det er gjort med idræt.

Der bør generelt arbejdes for en højere grad af ligestilling mellem de praktiske og de boglige fag, og det bør være en sigtelinje at ophæve den kunstige modsætning mellem at være praktisk eller bogligt begavet.

REU vil samtidig gøre opmærksom på, at det i forhold til erhvervsuddannelserne ikke bare handler om at have fokus på håndværk, idet erhvervsuddannelserne rummer meget andet – som uddannelser inden for SOSU-området, det merkantile område og inden for teknik og teknologi. Der bør også være fokus på udvikling af elevernes tværgående kompetencer i relation til f.eks. samarbejde, problemløsning og programmering, idet disse ikke kobler sig til, om eleverne er praksis- og anvendelsesorienterede eller mere bogligt anlagte og derfor også kan rumme og tage hensyn til elevernes forskellige læringsstile.

Yderligere vil rådet pege på, at man kunne overveje at gøre erhvervspraktik obligatorisk i 8. og 9. klasse eller give eleverne retskrav herpå.

1.2. Kommunikation til og vejledning af de unge

Rådet mener, at det er vigtigt at være opmærksom på, at de unge ikke vælger uddannelse for samfundets skyld. Det bør derfor i stedet sikres, at vejledningen og de unges uddannelsesvalg sker på et oplyst grundlag, og kommunikationen til de unge bør fokuseres på de gode muligheder for god løn, gode jobs, at blive selvstændig og på mulighederne for jobbevægelse- og udvikling og for videreuddannelse. Der er f.eks. gode erfaringer fra SOSU-området

med at kommunikere videreuddannelsesmulighederne som en rekrutteringsplatform.

Erfaringer fra bl.a. Erhvervsskolernes ElevOrganisations kampagne ”Vejen til en erhvervsuddannelse” peger samtidig på, at fokuserede oplæg på lokale folkeskoler om erhvervsuddannelserne og de hermed forbundne muligheder, kan øge elevernes viden om erhvervsuddannelserne betragteligt.

Alle unge skal have adgang til information og tilstrækkelig vejledning, og den i forbindelse bør der være opmærksomhed på også at udfordre og tiltrække de stærke elever til erhvervsuddannelserne – bl.a. med fokus på mulighederne for eux, talentspor, fag på højere niveau og de efterfølgende videreuddannelsesmuligheder.

1.3. Samarbejde mellem forskellige aktører

Rådet vurderer, at der er behov for en udvikling af samarbejdsfladerne mellem folkeskoler, erhvervsskoler og virksomheder med plads til lokale og regionale forskelle. Dette kan f.eks. ske med henblik på udvikling af eksemplarske modeller for forpligtende samarbejder, lokale partnerskaber, på lokal koordinering af samarbejdet mellem folkeskoler og virksomheder og på at i endnu højere grad inddrage erhvervsskolerne i udskolingsaktiviteterne.

REU anbefaler, at de nuværende korte brobygningsforløb justeres til længere læringsforløb, der sikrer forberedelse og efterbehandling med henblik på at øge elevernes viden om og læring i forhold til erhvervsuddannelserne.

2. Særligt om 10. klasse

Det er rådets vurdering, at 10. klasse bør fokuseres og gentænkes. 10. klasse skal ikke være en afslutning af folkeskolen men starten på noget nyt - en ungdomsuddannelse. I udviklingen af et sådant nyt uddannelsesstilbud bør der tages størst muligt hensyn til at undgå at skabe konkurrerende systemer f.eks. mellem 10. klasse og FGU.

Overordnet vurderer rådet, at jo mere ungdomsuddannelserne samarbejder med 10. klasse, herunder jo mere integrerede erhvervsskolerne er i 10. classes aktiviteter på lokalt og nationalt plan, jo større er sandsynligheden for, at elevernes første uddannelsesvalg sker på et udvidet og oplyst grundlag, uagtet om deres første valg går i retning af en erhvervsuddannelse.

3. Stærke og attraktive erhvervsuddannelser

Kernen i at øge søgningen til erhvervsuddannelserne er at sikre, at disse til stadighed er stærke og attraktive, så der hele tiden uddannes de dygtige faglærte, som Danmark har så stort behov for, hvilket REUs medlemmer anerkender at have et afgørende ansvar for at medvirke til.

REU vil i den forbindelse gerne kvittere for de igangsatte forsøg med udvidet adgang til grundforløbets 2. del. Det kan overvejes, om man også skal arbejde med at åbne grundforløbets 1. del op for flere grupper, herunder særligt de 18-25 årige, som altid har udgjort den største gruppe på erhvervsuddannelserne. Uagtet det politiske mål om, at 25 pct. og 30 pct. i henholdsvis 2020 og 2025 søger erhvervsuddannelserne direkte efter 9. eller 10. klasse, vil gruppen af 18-25 årige fortsat være afgørende for, at der uddannes de faglærte, som der er brug for.

Samtidig vil REU pege på, at frafaldet fra erhvervsuddannelserne fortsat er for stort og viser sig på tværs af uddannelser og på tværs af institutioner, hvorfor der må formodes at være et potentiale for nationale og lokale initiativer til at nedbringe frafaldet.

Men hvis en styrket søgning skal lykkes kræver det, at samfundet også investerer i erhvervsuddannelserne – bl.a. med henblik på høj kvalitet, stærke læringsmiljøer, udstyr og lærerkompetencer.

4. REUs fremadrettede arbejde

Det er vigtigt at holde erhvervsuddannelserne højt på den politiske agenda, hvilket REU og REUs medlemmer m.v. meget gerne vil bidrage til, og rådet vil i sit fremadrettede arbejde fortsat have fokus på at arbejde med søgningsproblematikken.

På baggrund af vores meget positive møde den 16. marts 2018 og da søgningsproblematikken kun er en lille del af den store vifte af emner, som rådet arbejder med, vil REU meget gerne invitere dig til igen at gæste REU på et passende tidspunkt f.eks. efter sommerferien.

Til din orientering er rådets møder i efteråret 2018 planlagt således :

- Fredag den 28. september, kl. 10.00 – 13.00
- Fredag den 26. oktober, kl. 10.00 – 13.00
- Fredag den 16. november, kl. 10.00 – 13.00

Venlig hilsen

Stina Vrang Elias
Formand